

XARXES DE SUPORT SOCIAL AL CASC ANTIC DE BARCELONA

BÀRBARA ROIG. Psicòloga. CLARA SANTAMARIA. Assistent Social.
Centre de Serveis Personals del Casc Antic. Ajuntament de Barcelona

Recerca portada a terme pel Centre de Serveis Personals del Casc Antic, del districte de Ciutat Vella. Va comptar amb l'assessorament d'Isabel Sánchez (psicòloga de l'Àrea d'Afers Socials i Joventut).

Introducció

Ara fa tres anys, l'equip del Centre de Serveis Personals del Casc Antic es va plantejar dedicar part dels seus professionals –una assistent social i una psicòloga– a fer aquesta recerca, a partir d'haver detectat que molts dels usuaris del servei, especialment la gent gran, rebien, a més de l'ajuda professional, molt suport, tant de veïns aïlladament com d'altres organitzacions i institucions de la zona. Això ens va fer pensar que hi havia certes xarxes, a les quals els veïns estaven connectats, que oferien suport als qui hi pertanyien, tant formalment com informalment.

Per això ens vam plantejar iniciar una investigació–acció; és a dir, ens interessava tant conèixer com es donava aquest suport social entre els veïns, com poder actuar potenciant la pròpia organització de la comunitat, i també evitar duplicar serveis i accions dirigides a la mateixa població.

En aquest estudi presentem la imatge que hem pogut construir–nos sobre el suport social al Casc Antic, a partir de la informació rebuda mitjançant els instruments emprats a l'estudi, i també per la posició que ens ha donat la nostra intervenció en el barri.

Objectius

La motivació que va donar origen a aquest estudi estava recolzada en tres objectius importants per a nosaltres:

En primer lloc, la necessitat d'entendre millor la dinàmica de la comunitat en l'atenció a les seves necessitats. És a dir, conèixer la percepció dels veïns sobre les necessitats del barri (tant a escala estructural, com de serveis, etc.), la problemàtica que, segons els veïns, els afecta més, com també les temptatives de solució d'aquests problemes per part de la comunitat (on busquen l'ajuda, qui l'ofereix, etc.).

En segon lloc, ens interessava anar descobrint, en el diàleg amb les persones i les organitzacions implicades en el barri, quin és el nostre paper com a professionals dels serveis municipals, en la intervenció en la comunitat.

En tercer lloc, es tractava de retornar al barri, a través de les seves entitats, la informació que ens han aportat els veïns, per poder trobar i treballar objectius conjuntament, en l'intent de donar resposta a les necessitats de la comunitat.

Marc teòric

La definició de l'objecte d'estudi ha girat entorn a dos conceptes bàsics.

Per una banda, el de xarxa social, entenent aquesta com la globalitat de relacions que un individu percep com a personalment rellevants. Es considera la xarxa com la clau de l'experiència indivi-

dual d'identitat, benestar, competència i adaptació davant la crisi (C.E. Sluzki). És mitjançant la xarxa, que l'individu rep el suport social.

Per altra banda, el concepte de suport social, entès com el derivat de l'existència de vincles socials o relacions interpersonals (Díaz Vega, 1987). S'han diferenciat tres tipus de suport social: el suport tangible o instrumental (ja sigui en ajuda directa de béns, diners o serveis), el suport informacional (com a guia cognitiva per resoldre problemes) i el suport emocional (enfortir el sentiment de pertinença i de ser estimat).

A partir del material teòric analitzat al llarg de tot el procés de l'estudi, s'ha anat perfilant una proposta teòrica per poder analitzar el suport social a partir de la creació de variables diferencials (la procedència del suport, l'estructuració d'aquest, el sistema de distribució, els recursos humans i la funció del suport social).

Aquesta diversitat ens ha portat a establir una taula per clarificar les diferències entre les diverses fonts de suport (taula 1).

En relació a l'estructuració del suport, aquesta fa referència a si l'ajuda es dona entre iguals o no. És a dir, entre persones que comparteixen un mateix nivell socio-econòmic i/o una mateixa problemàtica (relació d'igualtat), o si es dona entre persones amb diferent situació i l'ajudat se situa en un nivell socio-econòmic més carencial (relació de desigualtat). L'estructuració del suport també fa referència a si aquestaaju-

Taula 1
Diferents fonts de suport social

			Tipus de suport social				
			Estructuració		Recursos humans	Sistemes d'intercanvi	Funcions principals
SECTOR PRIVAT	Fonts informals	a. -Xarxa relacional primària -Veïns	Relacions d'igualtat	Informal	No entrenats en habilitats d'ajuda.	a. La reciprocitat	a. Tangible Emocional Regulació social
		b. -Botiguers -Independents	Relacions entre desiguals			b. La reciprocitat La redistribució de béns i serveis que ells concentren	b. Tangible Emocional Informacional Reivindicativa Regulació social
	Organitzacions sense ànim de lucre	a. -Grups d'autoajuda -Grups d'ajuda mútua	Relacions d'igualtat	Formal	a. No entrenats en habilitats d'ajuda	a. La reciprocitat	Tangible Emocional Informacional Impulsora Reivindicativa de nous serveis Regulació social
		b. b. 1. Principalment voluntàries	Relacions entre		b. 1. Voluntaris (entrenats o no en habilitats d'ajuda desiguals)	b. La redistribució de béns i serveis que ells concentren segons l'entitat)	
b. 2. Principalment professionalitzades	b. 2. Professionals i voluntaris						
	Sector lucratiu		Relacions entre desiguals	Formal	Professionals	A partir de l'oferta i la demanda (serveis a canvi de diners)	Tangible Informacional Emocional Impulsora de nous serveis Regulació social
SECTOR PÚBLIC			Relacions entre desiguals	Formal	Professionals	La redistribució de béns i serveis que ells concentren	Tangible Informal Informal Impulsora de nous serveis Regulació social

da és reglada/formal o no; si existeix un compromís escrit o verbal que reflecteixi les condicions i els límits de la prestació (relació formal) o si es dona sense un marc de referència previ (relació no reglada).

El sistema de distribució o intercanvi del suport pot ser de tres tipus (Taula 2):

El sistema de reciprocitat distribueix els béns i serveis a partir de les relacions interpersonals que estableixen els individus, entre els quals hi ha: una proximitat espacial, una confiança i coneixement mutus, i una igualtat de carències socio-econòmiques. Suposa l'obtenció de recursos materials o afectius a partir de

la demanda espontània de qui necessita a qui pot ajudar.

El sistema de redistribució es basa en la distribució de béns i serveis que inicialment es concentren en determinades entitats i institucions, des de les quals els béns són retornats a les persones de la comunitat que els necessiten. Suposa

Taula 2
Sistemes d'intercanvi

l'obtenció de serveis amb els requisits de fer formalment la demanda i d'acreditar la situació de necessitat.

El sistema de mercat funciona a partir de l'oferta i la demanda, i suposa l'obtenció de béns i serveis a canvi de diners.

Els recursos humans implicats han estat classificats en tres categories a partir de relacionar la formació i l'adscripció a una entitat: els no entrenats en habilitats d'ajuda, els voluntaris i els professionals.

Finalment, les funcions del suport social per als individus implicats en la xarxa social serien:

El suport tangible o instrumental, que ajuda a cobrir les necessitats bàsiques i disminueix la sobrecàrrega de feines familiars. Pot tenir efectes negatius si crea dependència.

El suport informacional, que serveix com a orientació i derivació per transmetre models de rol i aclarir expectatives.

El suport emocional, que és considerat el més rellevant per fomentar i mantenir la salut i el benestar.

La regulació social, funció homeostàtica que fa referència a la reafirmació de rols i de responsabilitats, i també al control de la desviació.

La funció reivindicativa, que implica una visió col·lectiva de les necessitats de la comunitat, per a la demanda de millores en serveis o infraestructures davant dels poders públics.

La funció impulsora de nous serveis, que suposa analitzar la realitat, imaginar possibles solucions i dur-les a la pràctica col·lectivament.

Metodologia.

Es buscava una via per estudiar el suport informal (el suport entre veïns que es dona espontàniament) centrada en els individus, per la qual cosa es va elaborar un qüestionari de 45 preguntes, adreçat a una mostra representativa, segons sexe i edat, de 364 veïns. L'univers el formaven 20.336 veïns majors de 18 anys, empadronats el 1986. El marge de confiança ha estat del 95,5 %, i el marge d'error del 5,05 %.

També es buscava una altra via per estudiar el suport social formal (el suport donat a partir d'entitats i associacions de la zona) centrada en les organitzacions, per la qual cosa es va elaborar una fitxa d'entitats (amb les dades tècniques i àmbits d'actuació) i una entrevista dirigida (recollint l'opinió dels responsables sobre necessitats, problemes del barri i suport social). De les 55 entitats de caràcter social i cultural existents a la zona l'any 1991, a 36 se'ls ha omplert la fitxa tècnica

i, d'aquestes, a 16 se'ls ha fet l'entrevista.

En la fase exploratòria, per poder elaborar els instruments de recollida de dades, (i atès que els anys 89 i 90 va ser molt difícil trobar bibliografia sobre el tema), es van fer inicialment 6 entrevistes lliures en profunditat als que hem anomenat "informants claus", que són líders, voluntaris i persones molt implicades en la comunitat.

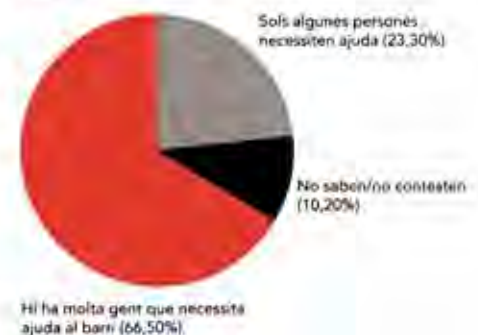
Principals resultats

Percepció de la situació del barri

Respecte a la percepció per part del veïns de la situació del seu barri, (el Casc Antic) s'estudien tres aspectes bàsics: la percepció de com està el barri quant a serveis i infraestructura (els dèficits estructurals, els serveis més deficitaris i els més insatisfactoris); les problemàtiques específiques segons grups d'edats; i la necessitat, per part de la població, de suport social.

En el primer aspecte cal destacar, quant a dèficits estructurals, la rellevància que els enquestats donen a la

Gràfic 1

inseguretat ciutadana –que inclou la delinqüència i el tràfic de drogues– (un 19,4 % de les respostes); i a la neteja del barri (13,3 %). Quant als serveis més deficitaris (és a dir, els que més manquen) destaquen els equipaments esportius (23,2 %) i les residències per a la gent gran; i els serveis més insatisfactoris es considera que són els equipaments sanitaris (35,7 %) i els esportius (11,4 %).

Segons problemàtiques específiques, un 11% dels enquestats consideren l'habitatge (degradació d'aquest i l'oferta no assequible) com el primer problema dels veïns del barri, en general. Per sectors de població, el vandalisme (24%) es considera el problema que més afecta els nens del barri, les toxicomanies (30 %) el problema principal entre els joves i, finalment, els problemes de l'habitatge, (les males condicions, i els problemes per pagar les despeses) són els que més afecten la gent gran (27%).

Per altra banda, com es mostra en el gràfic 1, l'opinió dels enquestats sobre la gent que necessita ajuda o suport es decanta cap a l'opinió majoritària (66,5 %) que hi ha molta gent al barri que necessita ajuda o suport social.

El suport social

Es poden descriure tres tipus de relacions entre els agents socials que actuen donant o canalitzant el suport en les xarxes entre veïns – ja sigui individualment o des d'organitzacions locals–, com són:

- relacions de col·laboració (les diferents fonts de suport fan una intervenció conjunta),
- relacions de paral·lelisme (intervenen doblement en l'atenció d'una necessitat o problema),
- relacions d'antagonisme (donen lloc a enfrontaments entre diferents agents).

El suport informal entre iguals: l'ajuda entre veïns

Un 42 % dels enquestats (la major part de 45 a 65 anys, i els menors de 30) afirma conèixer algú al barri que està passant o ha passat dificultats. Un 39,8 % afirma que ells mateixos es troben o s'han trobat en aquesta situació. Un 57,5 % de la mostra manifesta haver ajudat algú, ja sigui fora o dins del barri. Entre els homes aquest suport s'ofereix de manera

més puntual, i entre les dones de manera més continuada, amb percentatges globals similars.

Respecte als que manifesten estar o haver estat passant dificultats, proporcionalment hi ha més dones que es reconeixen amb dificultats (62,8 %) que homes (37,2 %); però a l'hora de rebre el suport, els homes manifesten més haver demanat ajuda (un 57,7 % enfront d'un 48 % entre les dones), i l'han rebut, proporcionalment (96,7 %), més que les dones (77,3 %) que la van demanar. Per grups d'edats, s'ha de destacar que el grup d'entre 31 i 44 anys és el que menys intervé en les relacions d'intercanvi de suport social (taula 3).

El tipus de vincles que mobilitzen el suport entre els veïns són, en més ocasions, les relacions amb els veïns de l'escala (46 %), després entre veïns del barri (17 %), entre amics (11 %) i, finalment, entre familiars (4 %).

Quant al coneixement de les persones que passen dificultats, les dones fan més referència a la xarxa veïnal i els homes més a la xarxa familiar o primària.

Els que donen suport (taula 4) manifesten fer-ho més a veïns del barri en general (42,5 %) que no a amics (32,8 %)

Taula 3
Grups de població significativament més implicats en les relacions veïnals d'ajuda

	Coneixen persones en dificultats	Dónen ajuda	Es troben en dificultats	Demanen ajuda	Reben ajuda
Grups de població segons edat	Menors de 30 anys De 45 a 65 anys	Menors de 30 anys De 45 a 65 anys	Menors de 30 anys De 45 a 65 anys	Menors de 30 anys De 45 a 65 anys (menys) Més de 65 anys	Menors de 30 anys (menys) De 45 a 65 anys Més de 65 anys
Grups de població segons sexe	homes=dones	homes=dones	homes<dones	homes>dones	homes>dones

Taula 4
Tipus de relacions més mobilitzades en l'ajuda al veí

	Familiars	Amics	Veïnal			Serveis institucionals	NS/NC	Total mostra
			Veí de l'escala	Veí del barri	Total			
Els qui coneixen persones en dificultats coneixen a ...	4%	11%	46%	17%	63%	—	22%	153
El qui dona l'ajuda la dona a ...	15%	32,8%	—	—	42,5%	—	9,7%	209
El qui rep l'ajuda la rep de ...	30%	17%	—	—	11,0%	42%	—	67

o familiars (15 %). Els que reben suport manifesten rebre'l en primer lloc dels serveis institucionals (42 %), després dels familiars (30 %) i dels amics (17%).

Cal tenir en compte que, globalment, un 44 % de la població enquestada manifesta tenir confiança i relacions de suport amb els veïns de la seva escala, i un 10 % ho manifesta fent referència als veïns del seu carrer. És petit, un 1,4 %, el percentatge dels que manifesten no tenir cap relació amb els veïns de l'escala (gràfic 2).

El tipus de suport donat pels enquestats en més ocasions és suport tangible, directe i instrumental (75 %), i també ho és (70%) entre els que manifesten haver-lo rebut (gràfics 3 i 4). Després apareix la funció del suport emocional (23 % dels casos que ofereixen suport i 27 % dels que en reben) i, finalment, el suport en informació es dona en un 2% i 3% respectivament.

Pel que fa al perfil del "voluntariat espontani", és a dir, de les persones més implicades en la xarxa veïnal donant suport als que estan passant dificultats, ens

trobem que la majoria són: dones (57,4 %), entre 46 i 65 anys (34,4 %), procedents de la resta de l'Estat (45,1 %), que no estan o han estat passant dificultats (55,4 %), amb un nivell d'estudis d'EGB (27,3 %), que no treballen remuneradament (51,9 %), que no viuen desde sempre al barri (56,5 %), que estan bastant satisfets de viure al barri (38,5 %), que creuen que el seu barri està pitjor que la resta de barris de la ciutat (45,5 %), que coneixen alguna associació del barri (39,2 %), però no hi participen, que tenen confiança i s'ajuden amb els veïns de l'escala (48,1 %), i que consideren que és l'Administració qui s'hauria d'ocupar de solucionar els problemes del barri (49%).

El suport social entre desiguals: l'ajuda donada per botiguers i independents.

Un 9% de la mostra coneix alguna persona del barri que ajuda els altres. La figura més anomenada és la dels botiguers, després veïns i amics, i per últim

persones reconegudes del barri (anomenades independents en l'estudi). Relacionant aquesta informació amb la de les entrevistes, apareixen com molt significatives les figures dels botiguers i la dels independents. Considerem els independents com aquelles persones que, a títol individual, ajuden veïns del barri, i que es caracteritzen perquè:

- Són reconeguts pels veïns i pels serveis oficials com a persones actives del barri.

- Provenen, molts cops, de la xarxa formal del barri (entitats i associacions) i se situen entre aquesta i la xarxa veïnal.

- El fet anterior els facilita poder recórrer, quan ho consideren necessari, a les entitats i als serveis d'ajuda del barri.

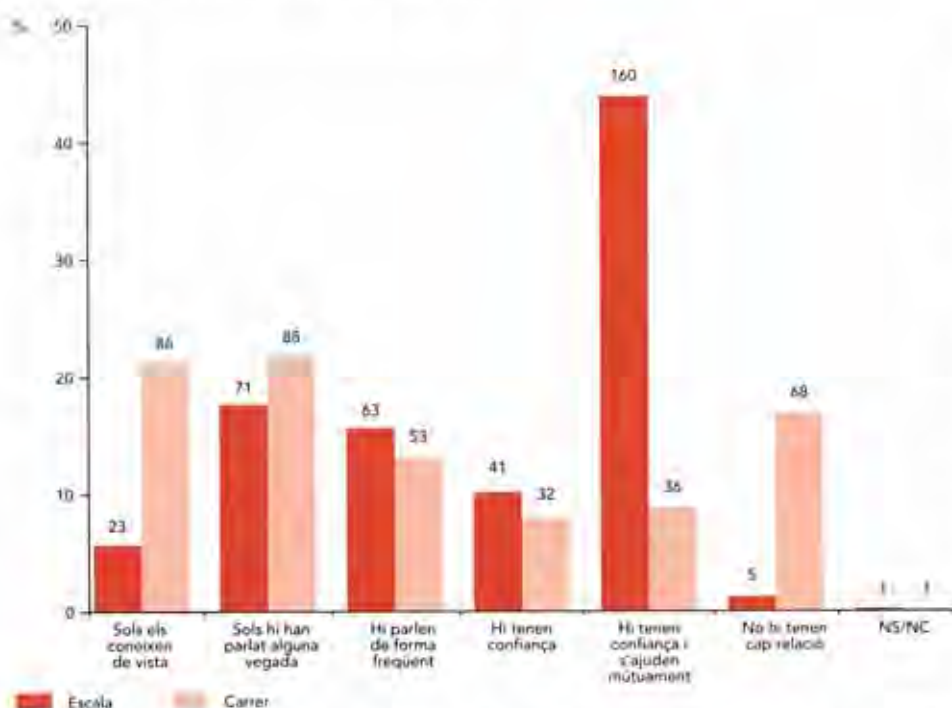
Considerem els botiguers com aquelles persones que ajuden els veïns propers a la botiga. Es caracteritzen perquè:

- Poden ser o no ser del barri.

- Són coneguts generalment en el barri pel seu nom i en relació al tipus de botiga que regenten.

D'ambdós s'analitza el nombre, els objectius que persegueixen, les funcions,

Gràfic 2
Relació amb els veïns de l'escala i del carrer

les motivacions, les dificultats, la valoració que en fan els entrevistats (que és positiva, ja que consideren que creen solidaritat entre les persones i cobreixen situacions de necessitat desateses), i les relacions que estableixen amb els serveis professionalitzats (que poden ser de paral·lelisme, cooperació o antagonisme).

Des de l'estudi considerem que, si bé no s'han indicat dificultats en l'acte de l'ajuda realitzat per independents i botiguers en relació a l'ajuda entre iguals, aquestes es poden donar com a conseqüència, de l'augment de la distància social entre les dues parts. La disminució de la possibilitat d'intercanviar els papers en el temps dona lloc a

més desconfiança entre les dues parts i a menys comprensió dels estils de vida diferents. La manca de suport institucional i la solitud de la intervenció deuen ser difícils d'assumir a vegades, però el fet que entre ells i amb els voluntaris es coneixin i es donin suport disminueix el pes d'aquests factors.

El suport formal donat pels veïns a partir de les entitats. Les organitzacions de voluntaris.

Les entitats de la zona són les encarregades, juntament amb els sectors públic i privat, d'oferir el suport social més formal als veïns. No s'han detectat grups

d'autoajuda o d'ajuda mútua formats per veïns de la zona.

Entenem per voluntaris les persones que actuen per a la gent del barri des d'una entitat o servei de la zona, i ofereixen col·laboració no remunerada. Moltes de les entitats de la zona funcionen a partir dels voluntaris que, a causa de pertànyer la majoria al barri, hi mantenen l'arrelament de les entitats.

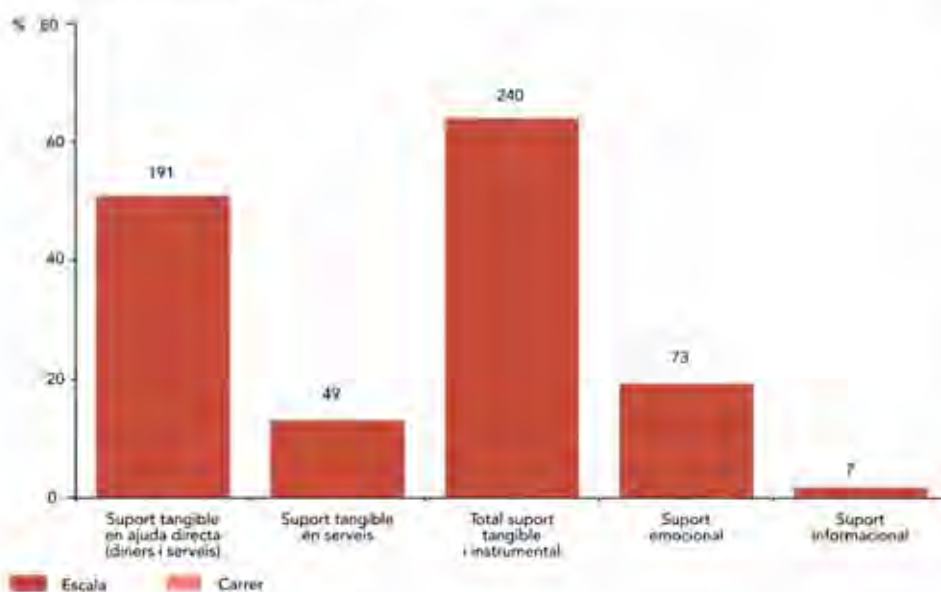
S'analitza la ideologia, els objectius, les funcions i les motivacions dels voluntaris. Pel que fa a les dificultats en relació amb la persona ajudada, els voluntaris poden establir uns límits més clars a la seva intervenció que els independents i botiguers ja que estan sostinguts per una entitat o grup, però poden sorgir els mateixos problemes que amb els anteriors quan augmenta la distància socio-cultural amb la persona ajudada i disminueix la possibilitat d'intercanviar els papers en el temps.

En relació amb les entitats, cal indicar que l'any 1991 es coneixen al Casc Antic 55 entitats privades sense ànim de lucre, que ofereixen serveis, activitats o simplement el seu espai al veïnat. D'aquestes, 8 tenen diferents seccions o serveis i 5 han cedit el seu espai a d'altres entitats i funcionen com a "hotels d'entitats".

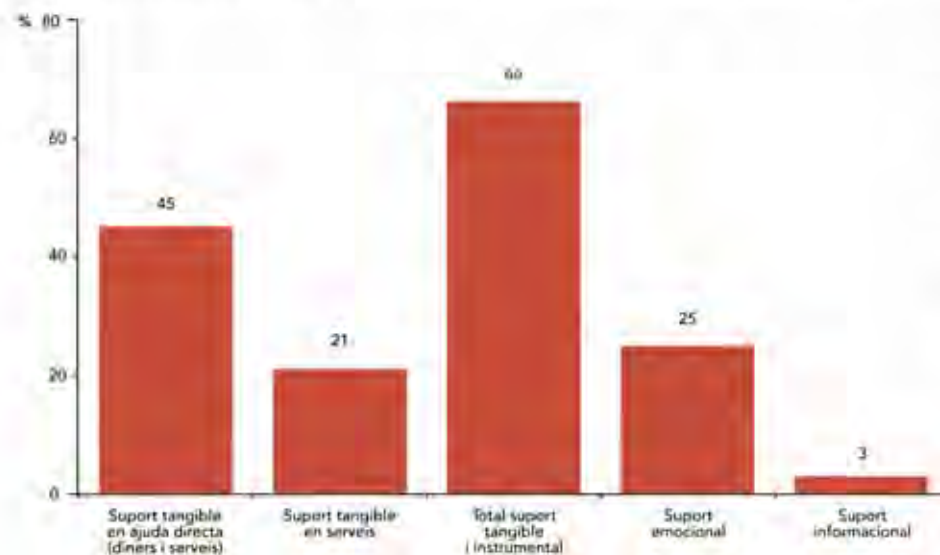
En total hi ha 64 seccions, que s'han classificat així:

- 9 seccions de caràcter assistencial, entenen com a tals les que ofereixen suport social i material (ajudes econòmiques, aliments, roba, etc) i que en conjunt engloben les que tradicionalment

Gràfic 3
Tipus de suport donat pels 320 enquestats que han donat suport

Gràfic 4
Tipus de suport rebut pels 94 enquestats que manifesten haver rebut suport

s'han considerat benèfiques. S'hi inclouen les entitats religioses (4 parròquies, 3 esglésies catòliques, una església evangelista i una residència d'avis).

- 18 seccions de caràcter cívic. S'inclouen en aquest grup les entitats de participació ciutadana que hi ha a la zona: 6 associacions de pares d'alumnes, 8 associacions de botigues i carrers, una associació de veïns, una plataforma d'entitats i una coordinadora.

- 24 seccions de caire cultural, recreatiu i formatiu, grup que inclou les entitats que actuen a partir d'una oferta cultural, d'animació i/o formació: 7 corals, 5 comissions de festes, 5 centres culturals, 6 centres esportius i una associació formativa.

- 13 seccions de temps lliure on s'inclouen les entitats que treballen l'educació en el temps lliure i l'esbarjo: 6 espais-casals infantils, 4 espais-casals d'avis i 4 centres de joves.

De totes aquestes entitats o seccions d'entitats se n'han entrevistat 40 i s'han analitzat els següents aspectes: àmbit d'actuació, àrea geogràfica, objectius, serveis desenvolupats, difusió dels serveis, beneficiaris, voluntaris, socis, personal contractat, vinculació amb les administracions i arrelament al barri.

Coneixement de les entitats per part dels veïns

Podem considerar que són força conegudes, ja que un 64% de la mostra coneix alguna entitat de la zona i un 50% coneix entitats o grups que ajuden del barri, i fan

Gràfic 5
Coneixement de grups o entitats de la zona que ajuden*

Entitats benèfico-assistencials (62,40%)

* Un 50 % de la mostra de 364 persones manifesta que en coneixen.

referència a entitats benèfico-assistencials, civiques i de temps lliure (gràfic 5).

Les relacions de coordinació entre entitats

Hi ha relacions de coordinació entre entitats de la zona, tant per oferir un servei mitjançant la col·laboració de dos o més entitats com per evitar duplicitats. S'han formalitzat dos espais de coordinació periòdica entre entitats (la Plataforma d'Entitats de la Ribera i la Coordinadora d'Entitats del Casc Antic).

Hi ha 3 grups d'opinió en relació a qui ha de potenciar la coordinació: els qui pensen que ningú no ha d'intervir en el procés, els que pensen que han de ser els serveis socials públics locals com a tècnics i coneixedors de l'entramat veïnal i els qui pensen que han de ser les mateixes entitats sense la ingerència de l'Administració.

Les relacions de les entitats amb les administracions es veuen fonamentades

en dos aspectes: en la difícil situació financera que tenen les entitats, que les porta a presentar demandes econòmiques a les administracions; i en la necessitat d'indicar línies d'intervenció des de les administracions o, almenys, d'establir canals de control sobre les entitats (política clientelista). Hi ha força entitats que desitgen la independència econòmica. Les relacions, però, han millorat en els últims 5 anys.

El suport social formal professional al Casc Antic

Un 28,5% de la mostra coneix algun centre professionalitzat, privat o públic, que ofereix ajuda.

D'aquesta oferta coneguda el 87% és privada, destacant el Centre de serveis socials de Càritas. La resta és pública, destacant el Centre de Serveis Personals municipal.

Els enquestats ajudats ho han estat en un 42,2% per la xarxa institucional: d'aquests, un 29,7% han estat ajudats pels serveis públics i un 12,5% pels serveis privats.

Així doncs, la població coneix la xarxa professionalitzada menys que la veïnal i la pública menys que la privada, tot i que en el moment de ser atesos hi recoren més.

Posició dels veïns davant dels problemes del barri

Considerem que el volum important i diversificat de respostes a les necessi-

tats socials alternatives a la xarxa professionalitzada en el Casc Antic respon a 4 factors: la greu situació socio-econòmica de molta gent que viu al barri, la seva especial morfologia (carrers curts i estrets), el mal estat dels habitatges (es fa vida al carrer), i un sentiment de pertinença al barri força elevat.

Per fer una aproximació al sentiment de pertinença al barri, s'ha treballat a partir de diferents variables: la identificació del nom del barri on es viu i la seva ubicació geogràfica, la procedència geogràfica dels habitants, la satisfacció amb el barri on viuen i els avantatges i inconvenients de viure-hi.

Les tres primeres variables indiquen que, malgrat que un 52% de la mostra ha nascut fora del barri (encara que molts hi porten més de 20 anys), hi ha una identificació molt clara del Casc Antic com a barri (45%) i dels límits espacials marcats per l'Ajuntament (33,8%).

Respecte a la satisfacció de viure al barri cal assenyalar que, encara que gairebé la meitat dels enquestats (45,9%) pensa que el seu barri està pitjor que els altres barris de Barcelona (gràfic 6), un 64% estan molt o bastant satisfet de viure-hi (gràfic 7), i un 29,5% no canviaria de lloc de viure (gràfic 8).

Per als veïns enquestats, els principals inconvenients de viure al Casc Antic són de caire socio-comunitari (la inseguretat ciutadana, el consum i tràfic de drogues i la marginalitat); i els avantatges estan repartits entre aspectes estructurals (la seva situació cèntrica, la proximitat al

Gràfic 6
Comparació sobre l'estat d'aquest barri en relació amb la resta de barris de Barcelona

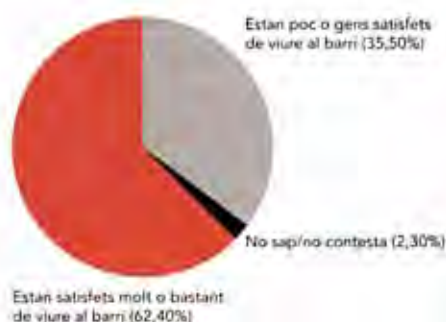

Sobre el total de la mostra de 364 persones

parc i al mar), els de serveis (accessibilitat als transports i serveis bàsics i administratius) i, en menor grau, es fa referència a aspectes socio-comunitaris (coneixement i bona relació entre veïns i la tranquil·litat).

En la posició dels veïns davant dels problemes del barri, i de cara a qui ha de donar-hi solucions, apareixen dos grups

Gràfic 7
Satisfacció de viure al barri

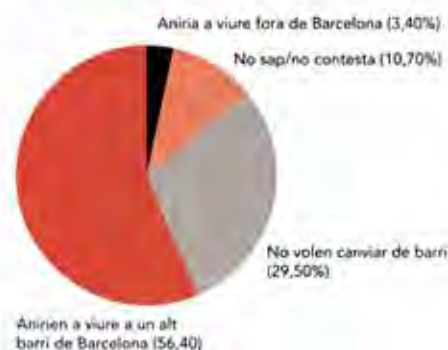

Sobre el total de la mostra de 364 persones

d'opinió diferenciats: els que consideren que l'Administració se n'ha de fer responsable (un 50%) i els que consideren que ha de ser quelcom compartit entre l'Administració, els afectats i les entitats del barri (un 37,4%).

Quant a l'atenció als veïns necessitats, en la pràctica els enquestats que manifesten haver estat ajudats ho han

Gràfic 8
Desig de romandre al mateix barri o de canviar de barri

Sobre el total de la mostra de 364 persones

estat: en un 46,9% per la xarxa primària (relacions de parentiu o amistat), en un 42,2% per la xarxa institucional professionalitzada i en un 10,9% per la xarxa veïnal i comunitària. 🔑